

Útmutató a kérdezőknek az Európai Társadalmak Összehasonlító Vizsgálata kutatáshoz
ESS 2002
TÁRKI Rt.

A vizsgálatra egy 24 országra kiterjedő nemzetközi összehasonlító kutatás részeként kerül sor Magyarországon.

A mintába nem csak felnőttek, hanem 15 éves és idősebb fiatalok is bekerültek. Kérdezni csak azokat a személyeket lehet, akiknek nevét címét megadtuk. A vizsgálat **csökkenő mintás**: ha a kiválasztott személlyel nem sikerül elkészítened az interjút, akkor nem kérdezhetsz helyette mást. Tegyé meg minden tőled telhetőt annak érdekében, hogy minél kisebb legyen a mintacsökkenés. Az adatfelvétel ideje 4 hét. Ezalatt a lehető legnagyobb gondossággal, szívóssággal és alapossággal el kell érned, hogy minél kisebb legyen a lemorzsolódás.

A kapcsolat felvétele és a MEGKERESÉSI NAPLÓ kitöltése

A kérdezői munkát a MEGKERESÉSI NAPLÓ áttanulmányozásával kell kezdened. Az etiketre nyomtatott címet ragaszd fel a mintaegység címe feliratú helyre.

Az etiketten jelöltük, ha a mintába került személy még nem nagykorú (GY betű jelzi ezt). Esetükben szülői beleegyezését kell szerezned ahhoz, hogy kérdezhess. Minden esetben add át a szülőnek a „Tisztelt Szülő” kezdetű levelet, melyben beleegyezését kérjük ahhoz, hogy gyermeke válaszoljon kérdőívünkre.

A megkeresési napló 10 megkeresés eseményeinek rögzítéséhez elegendő helyet tartalmaz. Minden alkalommal, amikor felkeresed a címet egy újabb sort kell kitöltened ebben a táblázatban. (Ha már a kapcsolat felvételre sor került és esetleg telefonon egyeztetés időpontot ezt is külön sorként írd a táblázatba) A megkeresés idejét (hónap, nap, óra perc) értelemszerűen minden alkalommal fel kell írnod. A 2. oszlopban a hét napját soha nem kell kitöltened, ezt a változót utólag számítógéppel előállítjuk. **A táblázat összes oszlopának kitöltése után** az ugrási utasításnak megfelelően töltsd ki a napló további kérdéseit.

Egyes kérdések megválaszolásánál figyelned kell, hogy a megkeresés sorszámának megfelelő oszlopba dolgozzál (pl. a 2. oldalon a 9. vagy 10. kérdés esetében) másoknál viszont neked kell beírnod, hogy az adott esemény hányadik megkeresésnél következett be (pl. 7-8. kérdés táblázata) Kérjük, hogy nagyon figyelj arra, hogy mindig a megfelelő helyen jelöld válaszaidat, mert utólag nem fogjuk tudni kibogozni, hogy melyik megkeresés alkalmával mi történt. Ha híven követed a napló ugrási utasításait, akkor vagy egy „VÉGE” felirathoz jutsz el, vagy az N1-es kérdéssel kezdődő lakókörnyezet kérdéssorra. Ezt minden címen ki kell tölteni, csak ha nem létezik a cím vagy a ház, akkor hagyhatod üresen.

A Napló több helyén is kérjük, hogy az egyéb választ szövegesen írd le. Figyelj ezekre!

10. kérdés: Itt csak egy választ jelölhetsz! Ehhez a kérdéshez két úton juthatsz el. Bármelyik irányból érkezel, találhatsz a kódok között oda nem illőket, melyeket a másik érkezési irány indokol.

16. kérdés: Ha az adatlap ezen részén is dolgoznod kell ne felejtse el jelölni a kiesett válaszoló nemét!

Ha a kérdező személy új helyre költözött, akkor **minden esetben** meg kell próbálnod kideríteni az új címét, kérdezni viszont új címen **csak akkor kell**, ha új lakhelye a te kérdezői körzetedbe esik. Ha ennél távolabbra költözött nem kell utána menni, csak az új címét kell feljegyezni.

A kérdezős kérdőívről

A kérdőív kérdezőmódszertanilag, formailag és kódrendszerét tekintve is elüt a megszokottól. Szinte minden kérdéshez válaszlapp tartozik. Ezek használata kötelező. Ha a kérdezőt nehezen olvas, akkor a válaszlappok a kérdező általános szabályainak megfelelően felolvashatók, de ilyenkor is célszerű, ha a követi a válaszlappok sorrendjét, hiszen a skálás kérdéseknél a nehezen olvasó kérdezőtől is könnyíti a válaszadást, ha látja a skálát.

Az ugrási utasítások is eltérnek a megszokottól. Ha egy kérdésnél ugrás van, akkor minden válaszlehetőséghez utasítás tartozik. A „TOVÁBB” kezdetű utasítások mindig azt jelentik, hogy a következő kérdést kell felolvasnod, az „UGRÁS” kezdetű utasítások esetében pedig a megfelelő kérdésszámmal kell ugranod.

Viszonylag kevés szöveges utasítás van a kérdőívben („Ha akkor”) de ahol van, (inkább csak a kérdőív vége felé) ott ezek az utasítások is eltérőek a megszokottól. Alaposan olvasd el ezeket az utasításokat, hogy megfelelően járj el.

A kérdések alól mindenütt hiányzik az „X”. Egyes kérdéseknél külön kódja van a válaszmegtagadásnak. Ha a kérdezett más kérdés esetén is megtagadja a válaszadást a kódokat hagyj jelöletlenül és írd „M” betűt a kérdés mellé!

Ahol szöveges választ kérünk, ott olvasható és részletes leírást írd. Ezeket utólag nekünk is szövegszerűen kell majd begépelnünk.

A kérdőív körülbelül 70 perces. Ha a kérdezett elfárad, vagy nem ér rá tovább, akkor beszéljete meg egy újabb időpontot, amikor folytathatod a kérdezést.

C23. kérdés (16. oldal): Elsősorban a nemzetiségi nyelvek használatára irányul a kérdés.

F1.-F4. kérdés (30. oldal): A családi táblába minden személyt be kell írni. Ha valakinek nem tudja a születési évszámát, akkor 8888-at írd a táblába.

F8a és F8b kérdések: Ha a válaszoló F8a-nál többet is választott csak akkor kell F8b-t kérdezned. Egyébként ezt az oszlopot hagyd üresen! Ha van a kérdezettnek fizetett munkája, akkor **F9-F11-et nem kell kérdezni** és az F12-es kérdéstől kell folytatni a kérdezést.

F9. kérdés: Csak akkor kell kérdezned, ha F8a-nál nem jelöltél fizetett munkát (1-es kód).

F12-F24. kérdés: A jelenlegi (ha nincs, akkor a legutolsó) munkájára vonatkozóan kell kérdezni!

FIGYELEM! A partnerre vonatkozó **F37-F44.** kérdések csak jelenlegi munkára vonatkoznak!

F21, F22. F37. F38. kérdés: Szó szerint és részletesen írd le válaszát!

F50 és F55. kérdések: Elsősorban a vastagon szedett kategória-nevek segítségével végezzétek el a besorolást. A példákat csak támpontnak szánták a kutatók, de előfordulhat, hogy csak elbizonytalanítják a válaszolót.

Az önkitöltős kérdőívről

A nagy kérdőív megválaszolása után add át a kérdezettnek az önkitöltős kérdőívet. Ügyelj, hogy a sorszámot helyesen írd rá.

Ha szóvá teszi, hogy ugyanezeket a kérdéseket már megválaszolta, akkor emlékeztess rá, hogy a kérdések tényleg ugyanezek voltak, de akkor másként kellett választ adnia rájuk. Ez egy módszertani kísérlet.

A kérdőív 5. oldalán a G29. kérdés szövege rosszul olvasható, helyesen így szól: Milyen gyakran találkozol barátaival, rokonaival, kollégáival kikapcsolódás céljából?

Ameddig a kérdezett az önkitöltős kérdőíven dolgozik, addig ellenőrizd le, hogy a nagy kérdőívben mindent jól jelöltél-e. Ha valami hibát vagy pontatlanságot találsz az önkitöltős kérdőív befejeztével után korrigálhatod a kérdezettel.

Az elkészült kérdőíveket és a Megkeresési Naplót tedd be a dossziéba és úgy add le instruktorodnak. A dosszié gerincére csak a sorszámot írd rá, semmilyen egyéb jelölést ne használj a dosszién!

Azokat a Megkeresési Naplókat, amelyekhez nem tartozik kérdőív nem kell dossziéba tenned.

Egyéb kérdezői feladatok

Minden kérdezőnek ki kell töltenie egy önkitöltős kérdőívet, mely a kérdezői munkáról szól. Ehhez a kérdőívhez egy válaszborítékot is kapsz, melybe betéve neked kell a kutatókhoz eljuttatni a kérdőívedet. Ennek oka, hogy biztos lehess: se Instruktorod, se TÁRKI-s munkatársak nem ismerhetik meg válaszaidat. A kérdőív kitöltése feltétele annak, hogy munkadíjadat megkapd, FONTOS, hogy kérdezői igazolványszámodat ráírd, mert ez alapján tudjuk nyomon kísérni a kérdőívek beérkezését. (A kutatóktól mi csak a beérkezett kérdőíveken található kérdezői igazolványszámokat kapjuk meg.)

A kutatás félidejében egy részleadás is lesz. Részleadáskor és a végső leadáskor ki kell töltened egy-egy példányban a Megkeresési Naplókhoz kapcsolódó összesítő jelentést is.

Köszönjük munkádat!